

J1 Omple l'espai buit amb la paraula en negreta que hi correspongui:

Ex.: **comprat** — **compra't** Què has **comprat** per a mi?
compra't unes sabates!

1. **posis** — **posis** Nen, no **posis** això aquí.

2. **agafat** — **agafa't** Vostè **posis** més enllà.
Agafat fort: si no, cauràs.

3. **portin** — **portin** El gat havia **agafat** una rata.
De préssecs, **portin** només un quilo.

No vull que **portin** res.

4. **obrim** — **obri'm** Sempre que **obrim** la porta fa "gar-ranyic".

Faci el favor: **obrim** la porta.

5. **aixequis** — **aixequis** Quan **aixequis** la taula, vés amb compte.

No em vull aixecar; **aixequis** vostè.

6. **despertat** — **desperta't** Ja és hora de llevar-se: **Desperta't!**

Quan s'hagi **despertat**, marxarem.

7. **omplim** — **ompli'm** **Omplim** la piscina?

Cambra, **ompli'm** la copa una altra vegada!

8. **regalin** — **regali'n** Si li sobren flors, **regali'n** unes quantes.

És vergonyosa i no vol que li **regalin** flors.

9. **tastin** — **tasti'n** He fet uns macarrons...! **Tasti'n** alguns!

Si no es mengen tota la sopa, almenys que la **tastin**.

10. **taquis** — **taqui's** Compte amb el jersei nou! No el **taquis**!

Aquest producte treu totes les taques. Ja ho veurà: **taquis** una mica els pantalons,

només per provar-lo.

11. **presentat** — **presenta't** Quan rebis la carta, **presenta't** a casa seva immediatament.

Ja has **presentat** tota la documentació?

12. **bullim** — **bulli'm** A casa sempre **bullim** l'aigua que ens bevem.

Si no té gaire temps, **bulli'm** no-més unes quantes patates.

J2

a) EM, ME (-ME), M', 'M

1. No **ml** agraden les flors.2. Dóna **lm** aquell llapis.3. **Me** la va regalar la Núria.4. **Em** sembla que ja són aquí.5. No sé pas què va dir **-me**.6. Ja **ml** han fet la fotografia.7. Jo **ml** amagaré aquí.8. No vols dir **-me** res?9. Compreu **-me** un ram de flors!10. Explica **lm** una altra rondalla.

b) ET, TE (-TE), T', 'T

1. Per què **t** enfades?2. Fes **-te** un altre vestit.3. Quan **te** la vas comprar?4. Queda **t** els diners.5. No vulguis fer **-te** el graciós.6. Quan **et** cridi, vine de seguida.7. Qui **te** l'ha regalat?8. Ja **et** vaig dir que no era ell.9. Ningú no **t** obliga a venir.10. Jo ja vaig perdonar **-te**.11. Disfressa **t** més bé.

c) ES, SE (-SE), S', 'S

1. Sempre **se** constipava.2. Aquella camisa, no **se** la posava mai.3. No volia despullar **-se**.4. Recordi **ls** de mi.5. No **s** atrevia a dir res.6. Posi **ls** aquesta corbata.7. Ui, quan **s** enfada...!

8. Quan es barallaven, cridaven.
 9. Ha vingut, però ell ni se l'ha mirat.
 10. Trigava molt a adormir se.

d) EN, -NE, N', 'N

1. No en tinc cap.
 2. Va cantar ne una de molt bonica.
 3. Agafa hi dos o tres.
 4. Volia comprar ne més.
 5. Quants hi hi havia?
 6. Ni omplirem la garrafa.
 7. Regaleu ne uns quants a la Maria.
 8. Per què no en vols?
 9. No hi ha sabut mai, de ballar.
 10. Volia treure hi tot el suc.

e) EL, -LO, L', 'L

1. Si veus un canari, compra l.
 2. Per què hi has fet venir?
 3. Abans sentíem el rellotge; ara no el sentim.
 4. Vaig llençar lo per la finestra.
 5. Ell va saltar l'obstacle, però jo no vaig poder saltar lo.
 6. No el despertis, encara.
 7. Si se us escapa, agafeu lo.
 8. Guarda l, que encara pot servir.
 9. Li agradava fer lo enfadar.
 10. Quan hi encenguís, vigila de no cremar-te.

J 3 Reescriu aquestes frases canviant de lloc el pronom en negreta:

- Ex. Em va dir que vindria = Va dir-me que vindria.
 1. Qui volia escriure'l? = Qui el volia escriure?
 2. Quan el vas portar? = Quan vas portar-lo?
 3. Es van barallar = Van barallar-se.
 4. Volien comprar-ne dos = En volien comprar dos.
 5. Et vas picar els dits? =
 6. Si no podeu agafar-lo... =
 7. Només volien divertir-se =
 8. Quan et vas prendre l'aspirina? =
 9. A quina hora vols posar-te la injecció? =
 10. Si pots matar-ne un, de conill... =
 11. Vols fer-me un favor? =
 12. Ja sé què volia dir-te =

J 4 Escriu als espais buits que hi ha entre parèntesis la paraula o paraules substituïdes pels pronoms lo i ho:

el conill, aquest article del diari, això que porto posat, el nus, això que t'acabo de dir, aquell disc, el seu fill, el lladre, que corris tant amb la moto, un bon company, que fos la seva mare.

Ex. No sabia com matar-lo (el conill)

1. No ho expliques a ningú (això que t'acabo de dir)
 2. Es passava el dia renyant-lo (el seu fill)
 3. Llegeix-lo: és molt interessant (aquest article del diari)
 4. Jo no puc; desfés-lo tu (el nus)
 5. Vaig comprar-ho en uns grans magatzems (això que porto posat)
 6. En Joan sí que ho era! (un bon company)
 7. Només vaig sentir-lo una vegada (aquell disc)
 8. No ho vull (que corris tant amb la moto)
 9. Van tancar-lo a la presó (el lladre)
 10. Doncs no ho semblava (que fos la seva mare)

J5 Omple els espais buits amb els pronoms -LO o HO (-HO):

1. Ja vàs portar ho, allò?
2. On voleu deixar lo, el cotxe?
3. En Ricard m'ha telefonat; quan ho sàpiga la Dolors...
4. Això no hi queda bé, aquí; canvieu ho de lloc.
5. Aquest aparell fa nosa. Traieu lo d'aquí.
6. Encara no ho sé, si vindrà o no vindrà.
7. Si el veus trist, no en facis cas: sempre ho està.
8. Aquest clau s'ha despuntat i no puc clavar lo.
9. Li vaig demanar que m'emboliqués bé el rellotge, però no va voler fer ho.
10. Jo diria que era espavilat; si més no, ho semblava.

J6 Omple els espais buits amb els pronoms LI, EL, LA, LO:

1. La Núria ja té el carnet. Com que fa poc que el té, els seus pares encara no li volen regalar el cotxe.
2. Jo ja el tinc, aquest llibre; el vaig veure en una llibreria i el vaig comprar.
3. Aquest disc no el té, en Joan; segur que li agradaria tenir lo.
4. Molt bé, senyor; si li agrada aquesta habitació, la reservarem per a vostè.
5. Li embolico el pastís o no? Si no el vol embolicat, haurà d'agafar lo per sota perquè no se li faci malbé.

J7 Omple els espais buits amb els pronoms LI o L':

1. Encara no li has donat allò?
2. Busques la pilota? Li hem perduda!
3. Qui li ha dit que s'ha espatllat el cotxe?
4. Quan vinguin a buscar el disc, li amagarem.
5. Si trobéssim en Joan, li heu explicariem la veritat.
6. Quantes vegades li heu repetida, aquesta funció?
7. Quan vingui, li haurem de dir que no hi podem anar.
8. Sempre vol que li obriu la porta.
9. Si saps que plora, per què li agafes les joguines?
10. Ha trucat en Quel. Li invitarem a la festa?

L1 GNER, FEBRER, MARÇ, ABRIL, MAIG, JUNY, JULIOL, AGOST, SETEMBRE, OCTUBRE, NOVENBRE, DESEMBRE.

Posa el nom del mes corresponent als refranys següents; tingues en compte que han de fer rodolí.

1. El gener és el mes primer i de tots el més cavaller.
2. Una flor no fa maig ni una gota plou ni una gota raig.
3. Pel juliol pobres dels que estan al sol.
4. Pel febrer, abriga't amb dues capes, si pot ser.
5. Fins el deu de juny no et treguis la roba ni el descordis el puny.
6. Migdiada d' agost emborratxa més que el most.
7. Qui tingui força al braç que cavi pel març.
8. Matant una mosca per l' abril, se'n maten deu mil.
9. Les ventades d' octubre porten els ocells i maten l'eruga.
10. Sembrar pel novembre i llaurar pel desembre.
11. Pel novembre, el camp se semta.
12. setembre, tant de bo ho fos sempre.

L2 Relaciona amb una fletxa, tot seguint l'exemple, els mots de la primera columna amb els de la segona.

ABANS-D'AHIR	→	dijous
AHIR	→	divendres
AVUI	→	diumenge
DEMA	→	dimecres
DEMA PASSAT	→	dissabte

L3 Posa als espais buits el nom del dia de la setmana que correspongui.

ABANS-D'AHIR	→	diumenge
AHIR	→	dilluns
AVUI	→	dimarts
DEMA	→	dimecres
DEMA PASSAT	→	dijous

J 4 Reescriu aquestes frases substituint les paraules en negreta pel pronoms *LI*, *ELS*, *LOS* o *L'S*.

1. Portarem aigua als treballadors. *Els* portarem aigua.
2. Renta la roba als convidats! *Renta'ls* la roba.
3. Ensenyaràs el pis a la veïna? *Li* ensenyaràs el pis?
4. Va comprar verdura als pagesos. *Els* va comprar...
5. Estira les trenes a les nenes. *Es* estira les trenes.
6. Va aturar un taxi per a les dames. *Li* aturava un taxi.
7. Cantàvem cançons a l'avi. *Li* cantàvem cançons.
8. Demà vendrem la roba a les modistes. *Demà* els vendrem la roba.
9. Corda les sabates als teus fills. *Els* corda les sabates.
10. Ara preguntaré a les guies on és la sortida. *Els* preguntaré...

J 5 Omple els espais buits amb *HO*, *LO* o *EL*.

1. Compren l'esmorzar ara o el comprarem després?
2. Això, no donarem als mestres.
3. On vas comprar lo, el jersei?
4. Ens va dir tot el que havíem de fer.
5. El que vull és que no expresseu tot amb claredat.
6. El tinc guardat a l'armari, el vestit.
7. Ho comprens clarament, tot el que et vull dir?
8. Al pobre Pere, van enviar lo al soterrani.
9. Tot allò de la pila, volen portar ho al drapaire.
10. No ho diré pas, el que penso.
11. El necessitaven, el seu informe, perquè volien saber ho tot.
12. El que ens proposàvem, vam aconseguir lo sense haver lo de despertar.

Reescriu aquestes frases canviant la posició del pronom respecte del verb.

Ex. Va dir-nos que vindria = Ens va dir que vindria.

1. Vaig enviar-los diners abans d'ahir. *Els* vaig enviar...
2. Vau comprar-vos la revista? *Us* vau comprar...
3. Han de portar-nos la ràdio aquesta tarda. *Ens* han de portar...
4. Us va comprar un cotxe. *Li* va comprar-vos...
5. Ens van fer molts regals. *Van* fer-nos...
6. A les nenes, els vaig regalar flors.
7. Als pares, els volia enviar una postal.
8. Ja sé que us vénen a decorar el pis.
9. A elles, també vau amagar-los la realitat?
10. Us voleu rentar la cara?

Omple els espais buits amb *EL*, *LA*, *L*, *LI*, *LO*, *LI*, segons convé.

1. El quadre, el vaig despenjar per portar lo al res-taurador.
2. Compra li un llibre i convidat ll a berenar.
3. A en Joan, li amaguen el resultat perquè diuen que no li convé de saber-lo.
4. El que em molesta no és que ll insultin a ell, sinó que li insultin la família.
5. La Maria, van veure la al bar però no li van dir res.
6. A la modista, ll aprecien molt però no volen pagar li res.
7. La teníem trencada i per això volíem arreglar la.
8. Abans de tornar li el pinzell, neteja ll bé.

J 1 Omple els espais buits amb LI o L'HI.

1. Li regaló el llibre o no l'hi regalo?
2. Van portar li el mapa perquè l'hi volien ensenyar.
3. No li agrada que li ensenyin aquestes misèries.
4. Si li portes el magnetòfon, explica li com funciona.
5. Van portar li el mapa perquè li volien ensenyar el camí.
6. L'hi vaig enviar de seguida perquè volia demanar li la seva opinió.
7. Li volia comprar un rellotge però no l'hi vaig comprar.
8. Li agraden els sorolls?
9. Em va deixar el cotxe i sense voler l'hi vaig espatllar.
10. Li agrairé que li expliquin la veritat.

J 2 Omple els espais buits amb les formes L'HI, LA HI, ELS HI, LES HI:

1. Encara tinc el llibre d'en Joan. No penso mai a tornar l'hi.
2. Sé que ja té els discos. Qui els hi va regalar?
3. El cert és que li van vendre una màquina dolenta. Qui la hi va vendre, però, no se sap.
4. Ui, quin caramel tan gros! No l'hi donis!
5. Avui l'he vista carregada de joies. Qui sap qui les hi ha regalat...

6. Tots són d'ell, tots; no els hi prenguis.
7. Qui li va dir aquella mentida? La hi vas dir tu?
8. No les hi posis; li van estretes i li faran mal.

J 3 Les formes LI, L'HI, LA HI i LIHO de la llengua escrita solen referir-se a la forma [li] en la llengua parlada. Sabent, doncs, que la llengua parlada faria servir [li] en totes aquestes frases, omple els espais buits amb les formes que hi ha de fer servir la llengua escrita.

1. Diguen li que he telefonat jo.
2. Portava l'espelma encesa, però un cop de vent la hi va apagar.
3. Amb això es pot fer mal. Si no li ho prens tu, li ho prendré jo i ho llençaré a les escombraries.
4. La cervesa no li agrada.
5. Va anar al dentista perquè li arranqués un queixal, però el dentista no l'hi va voler arrancar.
6. Oh, un nimot de neu! li ha caigut el nas; vols que l'hi torni a posar?
7. L'Emma no pot fer la conferència. Quan li ho he comunicat, s'ha empipat molt.
8. L'Anna t'espatllarà la bici. No la hi deixis.
9. Encara no ens ha dut tot el que volfem, tot i que li ho havia encarregat jo mateix.
10. Li va vendre una màquina defectuosa.

C1

Reescriu aquestes frases amb el pronom darrer del verb. Pensa que a vegades hauràs d'utilitzar el guió i a vegades l'apòstrof.

Ex. El vaig veure ahir: Vaig veure'l ahir.

1. Per què et vas treure el barret?: .....
2. No es podia moure.: .....
3. Gairebé no ens va escriure.: .....
4. Em va caure una pedra al peu.: .....
5. Jo el vaig caçar.: .....
6. En vaig escriure tres, de cartes.: .....
7. Et saps vestir?: .....
8. Es va ajoure al mig del carrer.: .....
9. Em va portar molts problemes.: .....
10. Quants en podem obtenir?: .....
11. El volia distreure.: .....
12. Qui els podrà treure?: .....
13. Em vaig asseure a la primera fila.: .....
14. Ahir en voltem coure, de cigrons.: .....
15. Jo no els vaig moure del seu lloc.: .....
16. Et va viure gaires anys, aquell canari?: .....
17. No el sé fer, aquest problema.: .....
18. Diu que ens volies veure?: .....
19. Quant em va costar, l'altra vegada?: .....
20. Si no et saps moure, malament!: .....

C2

Quan hi ha dos o més pronoms febles i hi ha algun emmudiment, l'apòstrof es col·loca sempre com més a la dreta millor; així, doncs, no escriurem s'en ha recordat, ni se'n ha recordat, sinó se n'ha recordat. (Fixa't que s'escriu me'ls amaguen i no mel's amaguen, ni mel s'amaguen, perquè els dos pronoms que es troben són me i els). D'acord amb això que acabem de dir, subratlla la forma correcta:

1. a) Qui me'l ha pres?
 b) Qui me l'ha pres?
 c) Qui m'el ha pres?
2. a) Vigila, que t'els agafen.
 b) Vigila, que tel s'agafen.
 c) Vigila, que te'ls agafen.
 d) Vigila, que tel's agafen.
3. a) No me'n adono mai.
 b) No m'en adono mai.
 c) No me n'adono mai.
4. a) Se'm el ha quedat.
 b) Se m'el ha quedat.
 c) Se me l'ha quedat.
 d) Se me'l ha quedat.
 e) S'em el ha quedat.
5. a) Se'ns escapa.
 b) Sen s'escapa.
 c) Sen's escapa.
 d) S'ens escapa.
6. a) Si vols, t'en ensenyaré més.
 b) Si vols, te n'ensenyaré més.
 c) Si vols, te'n ensenyaré més.
7. a) M'els regalareu?
 b) Mel's regalareu?
 c) Me'ls regalareu?
8. a) Sel van posar.
 b) S'el van posar.
 c) Se'l van posar.
 d) Se l'van posar.
9. a) Ja sé qui t'el ha fet.
 b) Ja sé qui te'l ha fet.
 c) Ja sé qui te l'ha fet.
10. a) Se't el enduran.
 b) Se t'el enduran.
 c) Se te'l enduran.
 d) S'et el enduran.
 e) Se te l'enduran.